Lietas arhīva Nr. C-0466-20
ECLI:LV:REZT:2020:1019.C29417519.3.S
Lieta Nr. C29417519/0466-20/13 2020.gada 19.oktobrī.

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja J.Kamiševa
ar sekretāri I.Trofimovu

izskatīja atklātā tiesas sēdē Bērzpils ielā 7a, Balvos, civillietu apdrošināšanas akciju sabiedrība „BALTA" vienkāršotās procedūras prasībā par naudas piedziņu pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks".

Aprakstošā daļa

apdrošināšanas akciju sabiedrība „BALTA" (turpmāk tekstā AAS "BALTA"), kuras vārdā uz pilnvaras pamata rīkojas sabiedrība ar ierobežotu atbildību „JULIANUS INKASSO LATVIJA" (turpmāk tekstā SIA „JULIANUS INKASSO LATVIJA") vērsās tiesā ar vienkāršotās procedūras prasību par naudas piedziņu pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk tekstā SIA „Rīgas namu pārvaldnieks"), kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4., 5., 6.pantu, likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, "Dzīvojamas mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumiem Nr.408, MK noteikumiem Nr.907 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", MK noteikumiem "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" Nr.907, 2010.gada 28.septembra MK noteikumu Nr.905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2.punktu, lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam galveno parādu 431,08 EUR, likumiskos procentus 17,58 EUR, kopā 448,66 EUR, valsts nodevu 70,00 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR; noteikt tiesības prasītājam par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

Prasības pieteikumā norādīts, ka starp prasītāju un /pers. C/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise /numurs/, uz kuras pamata bija apdrošināts dzīvoklis pēc adreses /adrese A/ (prasībā kļūdaini norādīta adrese /adrese B/), (turpmāk tekstā – Dzīvoklis). Polises darbības termiņš bija no /datums/līdz /datums/Polises darbības laikā Dzīvoklis bija applūdināts, par ko dzīvojamas mājas apsaimniekotājs sastādīja aktu, norādot, ka appludināšana notika sakarā ar aukstā ūdens stāvvada bojājumu. Aktā atbildētājs norādīja, ka neuzņēmās atbildību par notikušo, jo nebija iespējams apsekot stāvvadu, jo tas bija aizbūvēts, bet kopējais komunikāciju stāvoklis ir apmierinošs. Atbildē uz prasītāja pretenziju atbildētājs norāda, ka komunikācijas nokalpoja 28 gadus un ekspluatācijas termiņš bija gandrīz beidzies un jau 2012.gadā pārvaldniekam bija zināms, ka komunikācijas ir jānomaina. Savukārt, dzīvokļu īpašnieki nepieņēma attiecīgu lēmumu un nepiešķīra finansējumu. Prasītājs apsekoja salieto Dzīvokli, eksperts sastādīja attiecīgo tāmi un, atskaitot ar polisi noteikto pašrisku, izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 327,78 EUR.

Prasītājs norāda, ka atbildētājam bija pienākums vienu reizi mēnesī apsekot visas pārvaldāmās mājas inženierkomunikācijas, kas acīmredzot nebija darīts. Vienlaicīgi, atbildētajam bija pienākums ne tikai apsekot komunikācijas, bet arī veikt kārtējo remontu un nepieļaut avārijas situāciju, kas var apdraudēt personu dzīvību, veselību vai īpašumu. Atbildētājam bija zināms, ka dzīvojamas mājas komunikācijas ir nolietojušās.

Atsaucoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 17.p., 19.punktu, Ministru kabineta noteikumu "Dzīvojamas mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" Nr.408 15., 21.punktu, prasītājs norāda, ka nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētājs ir veicis ar augstāk minētiem normatīviem aktiem noteiktas darbības, kaut arī pats konstatēja, ka komunikācijas ir nolietotas un var apdraudēt personu dzīvību, veselību vai īpašumu. Rezultātā, atbildētāja bezdarbības dēļ, bija nodarīts zaudējums apdrošinātajam īpašumam. Tas, ka dzīvojamās mājas komunikācijas ir neapmierinošā stāvoklī un tāpēc ir nepieciešama to nomaiņa, nenozīmē, ka pārvaldnieks būtu atbrīvojams no pienākuma veikt pasākumus komunikāciju nomaiņā un iespējamo ūdens stāvvadu plīsumu novēršanā.

Ievērojot to, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētājs, kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks, noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Savukārt pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un no tā izrietošus bojājumus.

Pats ūdensvada bojājuma fakts dod pamatu atzīt, ka atbildētāja pārvaldībā esošās komunikācijas nebija pienācīgā kārtībā, ja bija iespējama avārijas situācijas rašanās. Prasītājs uzskata, ka komunikāciju bojājums, kas rada ievērojamu ūdens noplūdi, nav atzīstams ne par nejaušu notikumu, ne nepārvaramu varu, kas dotu pamatu kvalificēt radītos zaudējumus kā nejaušus saskaņā ar Civillikuma 1773. pantu un 1775. pantu.

Atbildētājs nav sniedzis nekādus pierādījumus tam, ka dzīvoklī, kurā notika avārija, bija nelikumīgi veikta komunikāciju aizbūvēšana, kā arī nav sniedzis pierādījumu tam, ka kaut vienu reizi ir pieprasījis dzīvokļu īpašniekus nodrošināt viņam pieeju komunikāciju apsekošanai.

Izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, prasītājs, atbilstoši likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.pantam, Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantam, ir pārņēmis cietušā prasības tiesības pret personu, kas atbildīga par zaudējumiem. Prasītājs vērsies pie atbildētāja ar pretenziju, atbildētājs savu

civiltiesisko atbildību neatzīst. Tā kā izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības samaksu atbildētājs neveica, prasītājs pilnvaroja prasītāja pārstāvi iekasēt no atbildētāja izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību. Šī iemesla dēļ prasītājam radās zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanas izdevumi 103,30 *euro* apmērā. Tā kā atbildētājs izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību nesamaksāja, prasītāja pārstāvis par laika periodu no 2018.gada 3.augusta līdz 2019.gada 27.jūnijam aprēķinājis likumiskos nokavējuma procentus 17,58 EUR apmērā.

Atbildētājs – SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" tiesā iesniedza rakstveida paskaidrojumu, ka prasību neatzīst. Uzskata, ka prasītāja sastādītā tāme nav noformēta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.916 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība", kuri izdoti saskaņā ar Dokumentu juridiskā spēka likuma 8.panta pirmo daļu, jo uz tāmes nav visi nepieciešami rekvizīti, līdz ar to dokumentam nav juridiska spēka. Prasībā nav norādīts appludināšanas datums, nepareizi norādīta adrese, apzināti tikai daļēji norādīts bojājumu izraisīšanas iemesls un sastādītā tāme nav saskaņota ar atbildētāju.

Atbildētājs norāda, ka Civillikuma 1792.pantā norādītie noteikumi ir pamatnostādne zaudējumu atlīdzības konstatācijai. Prasītājs, atsaucoties uz neatļauto darbību (bezdarbību) no atbildētāja puses, pats tikai pēc īpašnieka iesnieguma, nepārliecinoties vai remonts ir paveikts, izmaksājot tam atlīdzību, ļoti paviršī izvērtēja pieprasītā zaudējuma nodarīšanas apstākļus un atlīdzinājuma apmēru, turklāt vispār nevērtējot zaudējumu vērtējuma samērojamību ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā.

Atbildētājs uzskata, ka zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar /datums/Aktā par konstatētajiem bojājumiem norādītiem bojājumiem. No Akta izriet, ka bojāts rīģipša un dekoratīva apmetuma krāsojums 1,3 m^2 kopplatībā, citi bojājumi nav konstatēti. Savukārt no prasības izriet, ka remonta izmaksa bez pašriska ir 327,78 EUR, kas ar pašrisku ir vairāk nekā 252,14 par 1,00 m^2, kas ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar dzīvokļa stāvokli pirms remonta. Atbildētajam, gadījumā, ja tas tiešam ir vainīgs, nav jāuzlabo dzīvokļa stāvoklis un nav jādod atlīdzību par neesošiem bojājumiem.

Prasītāja norādītais, ka zaudējumi radušies apsaimniekotāja bezdarbības rezultātā, un nav veikti normatīvajos aktos noteiktie pienākumi, lai novērstu dzīvokļa appludināšanu un zaudējumu rašanos, neatbilst patiesībai. Atbildētājs ir izpildījis savas likumiskas un līgumiskas saistības, no atbildētajā puses nav bijusi prettiesīga darbība vai bezdarbība. Atbildētājs /datums/sastādīja Aktu par dzīvojamas mājas vizuālo apsekošanu Nr. /numurs/, no kura izriet, ka aukstā ūdens stāvvadi ir neapmierinošā stāvoklī, beidzies ekspluatācijas termiņš. No minētā izriet, ka atbildētājs ir apsekojis dzīvojamo ēku, pildot Ministru kabineta 2010.gada 29.septembra noteikumus Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 6., 13.[1] punktus, kas noteic, ka vizuālās apskates ietvaros veicama inženiertīklu ievadu hermētiskuma un koplietošanas telpu esošo logu, durvju, lūku, šahtu, kā arī citu iekārtu un elementu pārbaude.

Atsaucoties uz Ministru kabineta noteikumu Nr.907 13.[2], 15.punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz. 21.12.2018.), atbildētājs norāda, ka veicot ikgadējās dzīvojamās mājas vizuālo pārbaudi, noteikumu 17.punktā minētie ūdensapgādes sistēmas bojājumi netika konstatēti, līdz ar to ūdensapgādes sistēmas tehniskais stāvoklis bija atzīts par neapmierinošu, jo māja nodota ekspluatācijā 1976.gadā. Saskaņā ar noteikumu Nr.907 otrā pielikuma 2.1.1.apakšpunkta nosacījumiem, cinkoto cauruļu ekspluatācijas termiņš ir 30 gadi, tātad saliešanas brīdī šo komunikāciju ekspluatācijas termiņš bija beidzies.

No Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punkta nosacījumiem izriet, ka ūdensapgādes sistēma arī ir visu dzīvokļu īpašnieku kopīpašums.

Dzīvojamas mājas /adrese 1/, iedzīvotajiem bija labi zināms ūdensapgādes stāvvadu stāvoklis un dzīvojamās mājas uzturēšanas darba plānos šī pozīcija atkārtoti nebija iekļauta. Tādēļ atbildētājs uzskata, ka par radītiem zaudējumiem atbildību nenes, jo saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2.punktu dzīvokļa īpašnieks atbild par dzīvokļa īpašumā ietilpstošo komunikāciju tehnisko stāvokli. Konkrētajā situācijā ūdensapgādes sistēma kā māju apkalpojošā inženierkomunikāciju sistēma ir kopīpašumā esošā dzīvojamās mājas daļa, tāpēc par to atbildīgi mājas kopīpašnieki.

Lietas materiālos nav neviena pierādījuma tam, ka atbildētājs būtu pieļāvis jebkādu darbību, kas būtu par pamatu notikušajam ūdensapgādes stāvvada bojājumam, vai gluži pretēji bezdarbību, kur pie pastāvošajiem apstākļiem, ja būtu zināms par draudošo bojājumu atbildētājs kompetences ietvaros nebūtu rīkojies un draudošo bojājumu novērsis. Atsaucoties uz Civillikuma 1071.pantu, atbildētājs norāda, ka mājas koplietošanas telpas atrodas kopīpašumā ar citiem dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem. Atbildētājs ir dzīvojamās mājas apsaimniekotājs, kurš var rīkoties tikai pamatojoties uz dzīvokļu īpašnieku kopsapulču lēmumiem. Tas liecina par to, ka atbildētājs nav vainojams bezdarbībā un zaudējumu nodarīšanā prasītājam.

Saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta otro daļu, vienīgi dzīvokļu īpašnieku kopība ir tiesīga pieņemt lēmumus par atsevišķu vai visu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību uzdošanu pārvaldniekam, saskaņā ar 16.panta 8.punktu, dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumu noteikšanu un maksāšanas kārtību. 09.12.2008. MK noteikumu Nr. 1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu" 12.punkts noteica, ka 30 dienas laikā pēc šo noteikumu 10.punktā minētajā paziņojumā norādītās dienas dzīvokļu īpašnieku kopība pieņem lēmumu par pārvaldnieka sagatavotā dzīvojamās mājas remontdarbu plāna un aprēķināto pārvaldīšanas maksājumu apstiprināšanu. No tā secināms, ka par minēto darbu iekļaušanu remontdarbu plānā un tā apmaksas kārtību dzīvokļu īpašniekiem bija pienākums sasaukt kopsapulci un pieņemt lēmumu.

Atsaucoties uz Civillikuma 1776.panta pirmo daļu, atbildētājs norāda, ka Aktā konstatēja un fotogrāfijas apstiprina, ka "bojājumus izraisīja aukstā ūdens stāvvada, kas dzīvoklī Nr./numurs/ bija aizšūts, plīsums starpstāvu pārsegumā". Par dzīvoklī esošiem inženiertīkliem un inženierkomunikācijām līdz kopīpašuma stāvvadiem atbild dzīvokļa īpašnieks. Tās nozīme, ka appludināšana notika tādēļ, ka 107.dzīvokļa īpašnieks neievēroja Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otras daļas 2.punktu, 10.panta pirmās daļas 6., 7.apakšpunktu un 17.12.2002. Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.39 "Rīgas ūdensvada un kanalizācijas tīklu un būvju ekspluatācijas, lietošanas un aizsardzības noteikumi", 02.07.2002. Rīgas domes noteikumu Nr.22 "Noteikumi par notekūdeņu novadīšanu pilsētas kanalizācijas tīklā" prasības.

No prasības pieteikuma satura nevar izdarīt secinājumus, ka dzīvokļu īpašnieki (/numurs/ dzīvokļa īpašnieks) veica visus nepieciešamos pasākumus, lai dzīvokļa īpašumam nodarīto zaudējumu apmērs nerastos vai vismaz nepalielinātos. Proti, tiem pirms appludināšanas bija pienākums pieņemt lēmumu par ūdensapgādes sistēmas remonta finansējumu (Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5., 9.pants), bet pēc noplūdes bija jāveic visi nepieciešamie un iespējamie pasākumi, lai novērstu savā īpašumā tehniskā stāvokļa turpmāku pasliktināšanu un tādējādi izvairīties no jauna zaudējuma rašanās.

Prasītājs nav iesniedzis tiesai un otrai pusei nedz līgumu par remontdarbu veikšanu, nedz arī dokumentus, kas apliecina maksājumus par paveiktajiem remontdarbiem un iegādātajiem materiāliem, nav iesniegti arī fotouzņēmumi, kas apstiprina dzīvokļa stāvokli pirms un pēc remonta un pierāda paveikta remonta samērojamību ar iepriekš bijušo. Tātad nav pieradīts prasītā atlīdzinājuma apmērs (sākotnējā aktā tās nav norādīts).

Atbildētājs norādīja, ka viņam nav jāizmaksā prasītajam nekādu atlīdzību 103,30 EUR apmērā, kas pretlikumīgi iekļauta galvenajā parādā. Pārstāvības vai parāda piedziņas tiesības piešķiršana ir tikai un vienīgi Prasītāja iniciatīva, kuras pamatojums un nepieciešamība nav apstiprināta ne ar vienu dokumentu vai normatīvo tiklu. Tāpat atbildētajam nav jāmaksā prasītajam likumiskos procentus par periodu no 03.08.2018. līdz 27.06.2019., jo nokavējums šajā lietā iestāsies tikai pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa notecējuma.

Prasītāja pārstāvis – SIA „JULIANUS INKASSO LATVIJA", sniedzis atsauksmi uz atbildētāja paskaidrojumu, kurā norādīja, ka konkrētajā lietā prasība celta pret atbildētāju, kurš apsaimnieko dzīvojamo māju uz likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta ceturto un

piekto daļu un kurai ar normatīvajiem aktiem uzlikts par pienākumu regulāri apsekot komunikācijas, informēt kopīpašniekus par to nolietojumu, tehnisko stāvokli, un sagatavot dokumentus, kas pamato attiecīga finansējuma piešķiršanas nepieciešamību. Atbildētājs, iebilstot pret prasību un atsaucoties uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta trešo daļu, uzskata, lai veiktu minēto komunikāciju nomaiņu, tai bija nepieciešams dzīvojamās mājas kopīpašnieku lēmums un papildus finansējums.

Senāta 2019.gada 12.jūlija spriedumā lietā Nr.SKC-173/2019 pausta atziņa, ka pat gadījumā, ja dzīvojamās mājas īpašnieki nav pilnvarojuši pārvaldnieku lemt par pārvaldīšanas darba plāna un nākamā gada budžeta apstiprināšanu, kā arī pārvaldīšanas izdevumu noteikšanu, pārvaldnieka pienākums ir sastādīt tāmi plānotajiem dzīvojamās mājas renovācijas vai rekonstrukcijas darbiem, iekļaut šos darbus pārvaldīšanas darba plānā un sagatavoto pārvaldīšanas darba plānu un nākamā gada budžeta projektu iesniegt mājas īpašniekiem, lai tie varētu lemt par pārvaldīšanas darba plāna un nākamā gada budžeta projekta apstiprināšanu, kā arī pārvaldīšanas darbībām nepieciešamo izdevumu noteikšanu (Ministru kabineta noteikumu Nr.905 11.-16.punkts). Tādējādi ir pierādīta atbildētāja kā mājas pārvaldnieka bezdarbība un ar normatīvajiem aktiem uzlikto pienākumu nepildīšana.

Nav gūti pierādījumi tam, ka atbildētājs būtu informējis dzīvokļu īpašniekus par dzīvojamās mājas komunikāciju faktisko stāvokli, nepieciešamību veikt kārtējo vai ārpus kārtas remontu, nav sastādījis un iesniedzis saskaņošanai remonta tāmi vai budžeta projektu. Noteikumu Nr.905 11.punkts nosaka pārvaldnieka pienākumu šādos gadījumos, proti, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nav pilnvarojis pārvaldnieku lemt par pārvaldīšanas darba plāna un nākamā gada budžeta apstiprināšanu, kā arī pārvaldīšanas izdevumu noteikšanu, dzīvojamās mājas renovāciju vai rekonstrukciju pārvaldnieks plāno saskaņā ar šo noteikumu 12.,13.,14.,15.,16. un 17.punktā minēto kārtību (..). Atbilstoši norādīto punktu prasībām pārvaldniekam bija jāsastāda tāme, plānotie darbi jāiekļauj pārvaldīšanas daba plānā, jānorāda rekonstrukcijas darbu izmaksas, finansēšanas sadalījums pa gadiem, sagatavotais pārvaldīšanas darba plāns jāiesniedz dzīvojamās mājas īpašniekiem apstiprināšanai.

2019.gada 16.oktobrī lietā SKC-248/2019 Latvijas Republikas Senāts ar spriedumu pauda atziņu, ka pārvaldniekam bija jāveic darbības, kas ir pamatoti sagaidāmas no pakalpojuma sniedzēja, kurš dzīvojamās mājas pārvadīšanu un apsaimniekošanu uz pārvaldīšanas līguma pamata veic profesionāli. Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedumā pareizi un pamatoti secināts, ka sakarā ar ūdens apgādes sistēmas apsekošanā konstatētajiem stāvvada defektiem pārvaldniekam bija jāsagatavo tāme par nepieciešamiem remontdarbiem un to izmaksām un jāsasauc dzīvokļu īpašnieku sapulce, informējot dzīvokļu īpašniekus par sapulcē izlemjamo jautājumu un paredzamajām sekām. Neskatoties uz to, ka šajā lietā atbildētājs apsaimnieko dzīvojamo māju nevis uz līguma, bet uz likuma pamata, no viņa arī ir jābūt sagaidāms, ka atbildētājs kā profesionālis pārvaldnieks rīkosies ar pienācīgu rūpību, kas acīmredzot netika darīts.

Līdz ar to par nepamatotiem prasītājs uzskata atbildētāja iebildumus, ka dzīvokļu īpašnieki nav devuši atbildētājam pienācīgu uzdevumu un nav nodrošinājuši līdzekļus šī uzdevuma veikšanai, jo atbildētājs nav pierādījis, ka būtu veicis obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības - plānojis un organizējis nolietojušos inženierkomunikāciju rekonstrukciju.

Aktā atbildētājs arī norāda, ka neuzņēmās atbildību par notikušo sakarā ar to, ka komunikācijas dzīvoklī, kurā notika noplūde, bija aizbūvētas. Komunikāciju regulāra apsekošana ir apsaimniekotāja pienākums, līdz ar to atbildētājam, kā speciālistam šajā jomā, vajadzēja brīdināt dzīvokļa īpašnieku, ka aizliegts aizbūvēt inženierkomunikāciju nišu, lai nodrošinātu komunikāciju apsekošanu. Lietā nav pierādījumu ne par aukstā ūdens stāvvada apsekošanu, ne dzīvokļa īpašnieka brīdināšanu par nepieļaujamību aizbūvēt piekļuvi stāvvadam. Tādējādi tiek izslēgta dzīvokļa īpašnieka atbildība, jo atbildētājs nav pierādījis, ka dzīvokļa īpašnieks būtu traucējis atbildētājam veikt normatīvajos aktos uzliktos pienākumus.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotais pārstāvis /pers. F/ prasību uzturēja, paskaidroja, ka atbildētāja darbinieki ir veica appludinātā dzīvokļa apsekošanu un aktā norādīja, ka šajā mājā jau beidzies ekspluatācijas termiņš inženierkomunikācijām, arī aukstā ūdens stāvvadam. Saliešanas iemesls ir aukstā ūdens stāvvada plīsums. Atbildētāja darbinieki konstatēja, ka saliešanas iemesls ir bojājums dzīvojamās mājas kopīpašumā esošā komunikāciju daļā, par ko tieši atbildētājs, kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājs, ir atbildīgs, tas bija viņa pienākums sekot līdz. Ņemot vērā ka šīs komunikācijas, kā to norāda arī atbildētāja darbinieki, ir nolietojušās, atbildētājam bija jāpievērš pastiprināta uzmanība visām šīm vietām. Atbildētāja, kā mājas apsaimniekotāja, pienākums ir veikt profilaktisku mājas uzturēšanu tādā tehniskā stāvoklī, lai šādas avārijas situācijas nevarētu rasties. Prasītājs uzskata, ka atbildētājs savus pienākumus nav veicis, lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka būtu veikta kopējā komunikāciju apsekošana. Tādējādi atbildētājs ir pieļāvis bezdarbību. Pēc atlīdzības pieteikuma saņemšanas prasītāja darbinieki apsekoja bojāto īpašumu, ir sastādīta remonta darbu tāme, atrēķinot pašrisku, ir izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība bojātā apdrošinātā dzīvokļa īpašniekam. Prasītājs šo zaudējumu atlīdzību izmaksājis pēc iespējas mazāko summu pēc kompensācijas principa, lai nepieļautu bojātā dzīvokļa īpašnieka iedzīvošanos uz atbildētāja rēķina.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotais pārstāvis /pers. G/ prasību neatzina, paskaidroja, ka saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 13.panta otrās prim daļu, dzīvokļa īpašnieks, atbilstoši viņa dzīvokļa īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram, veic uz dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma pamata noteiktos naudas maksājumus uzkrājumu fondā. Skaidri atrunāts, ka visu to viņš dara uz dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma. Pieņemot lēmumu, dzīvokļa īpašnieki izvērtē dokumentus, kas pamato attiecīgo darbu veikšanu vai to izmaksu efektivitāti. Jau 2013.gadā dzīvokļu īpašnieki ir brīdināti, ka beidzies ekspluatācijas termiņš, bet pati situācija, ka beidzas ekspluatācijas termiņš, nenozīmē, ka uzreiz iestājas avārijas gadījums. Šeit jāņem vērā 907 noteikumi, redakcijā, kas bija pirms grozījumiem, jo appludināšana bija 2017.gadā. Šo noteikumu 4.punktā rakstīts, kādi darbi var būt veikti dzīvojamā mājā - ārpuskārtas remonts 4.1 punkts un plānotais remonts 4.2 punkts. Ārpuskārtas remonts ir šajos noteikumos minēto bojājumu savlaicīga novēršana. 4.2 punkts plānotais remonts - atkal bojājumu novēršana dzīvojamās mājas pārvaldītāja noteiktajā termiņā. Tātad, lai veiktu jebkādu remontu, ir jābūt konstatētiem bojājumiem. Aktā par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu nav konstatēti nekādi bojājumi. Ir vairākas pozīcijas, kur ir neapmierinošs stāvoklis, tāpēc arī šī pozīcija aukstā ūdens stāvvada nomaiņa nebija iekļauta. No akta redzams, ka aukstā ūdens apgādes sistēmā sadales cauruļvadi, stāvvadi ir neapmierinošā stāvoklī; karstajam ūdenim tas pats neapmierinošs stāvoklis. Faktiski šo komunikāciju, kas atrodas pagrabā, remontu vajadzēja veikt ātrāk nekā stāvvadu remontu. Šajā gadījumā bojājumi tika konstatēti tikai tad, kad notika šī avārija. Šādus bojājumus ir jāremontē ārpuskārtas un ārpuskārtas remonts ir paveikts, jo appludināšana neturpinās. No akta par saliešanas bojājumiem un fotogrāfijām redzams, ka stāvvads bija aizbūvēts dzīvoklī un dzīvokļa īpašniece pati visu parakstīja. Skatoties uz bojājumiem, redzams, ka rīģipša gabals, kas izgriezts, lai piekļūtu stāvvadam, krāsots ar emulsiju un dzīvokļa apmetuma krāsošanas emulsiju. Tas ir gabals, kas faktiski nelikumīgi aizbūvēts un lai to atjaunotu, atbildētājam ir jāmaksā, kas pēc atbildētāja ieskatiem nav godīgi, jo Dzīvokļa īpašuma likums paredz, ka dzīvokļa īpašniekam ir jānodrošina brīva piekļuve komunikācijām.

Rīgas apgabaltiesas 2019.gada 13.marta sprieduma lietā C29462217 12.7 punktā skaidri norādīts, ka par atsevišķajā dzīvokļa īpašumā ietilpstošo kopīpašumā esošo inženierkomunikāciju daļu tehnisko stāvokli atbild dzīvokļa īpašnieks. Proti, īpašnieks nevar neko aizbūvēt un viņam pašam jāseko, kas viņa dzīvoklī notiek, ja redz kaut kādu sūci, parādās mitrums, tad uzreiz jāziņo atbildētājam, kurš pieņem mērus.

Latgales apgabaltiesas 2020.gada 23.janvāra sprieduma lietā C29265519 19.punktā rakstīts - tomēr jāņem vērā noteikumu Noteikumi Nr. 907 tā laika redakcijā, kas nosaka, ka dzīvokļu īpašumos sadalītā dzīvojamā mājā pārvaldnieks kopīpašuma daļā ietilpstošo iekārtu un inženierkomunikāciju daļas, kas atrodas atsevišķos īpašumos, tātad dzīvokļos, vizuāli pārbauda pārvaldīšanas līgumā noteiktajā kārtībā. Šajā gadījumā atbildētājs ir pašvaldības apsaimniekotājs, viņam ar kopību nav nekāda pārvaldīšanas līguma un viņš strādā pamatojoties uz likumu "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" un pilnvarojuma līgumu ar pašvaldību - Rīgas domi. No minētā secināms, ka atbildētājam nekad nekas nebija jāapseko atsevišķā īpašumā. Noteikumi Nr.907 pēc grozījumiem to apstiprina, 13.punktā minēts, ka jāapseko tikai koplietošanas telpa. Arī pirms grozījumiem nekā cita nebija, bet tiesa paplašina likumdošanas normas un uzliek atbildētājam pienākumus, kuru viņam nav. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma

9.pants noteic, ka par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, tajā skaitā par šā likuma 6.panta otrās daļas noteikumu nepildīšanu vai nepienācīgu izpildi, dzīvojamās mājas īpašnieks atbild likumā noteiktajā kārtībā. Likuma 1.pantā noteikts, kas ir dzīvojamās mājas īpašnieks un no minētā izriet, ka par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu atbild dzīvokļa īpašnieks, bet tiesas pārsvarā pārliek tādu atbildību uz atbildētāja, kaut arī viņš nav par to atbildīgs. Kopība izvēlas pārvaldnieku, kamēr viņi neizvēlas -tas ir pašvaldības pienākums. Ja kopību kaut kas neapmierina, tā izvēlas citu pārvaldnieku. Kopība neko neizvēlas, netaisa kopsapulces un nepieņem nekādus lēmumus.

Redzot atbildētāja aktus par neapmierinošo stāvokli, kopībai būtu jārīkojas, jāpieņem lēmums un jāpiešķir finansējums. Augstākās tiesas 2019.gada 12.decembra spriedumā lietā SKC-109/2019 norādīts, ka par dzīvokļu īpašnieku kopības saistībām pret trešajām personām parasti ar savu mantu atbild pati kopība kā tiesību subjekts. Un katram dzīvokļa īpašniekam, kā dzīvokļu īpašnieku kopības biedram, arī jāpiedalās kopībā ar savu ieguldījumu. Augstākās tiesas spriedumā ir rakstīts, ka pārvaldnieks apzīmēts kā kopības pārstāvis, tātad nevar vērsties pret pārstāvi, ja persona, kuru viņš pārstāv, ir parādā. Atbildētāja pārstāvis skaidroja, ka attiecīgajā gadījumā mājas komunikācijas tika novērotas, sastādīts akts par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu, kur viss bija norādīts. Remontdarbu plāns netika iesniegts, jo 2017.gadā šī komunikācija nebija iekļauta remontdarbu plānā, tā kā bija citas svarīgākas komunikāciju problēmas. Atbildētāja pārstāvis lūdza prasību noraidīt.

Motīvu daļa

novērtējot prasības saturu kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta otro prim daļu, tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta 2.^{3} daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam. Pamatojoties uz norādīto un ņemot vērā, ka šajā civillietā starp pusēm ir strīds, tiesa pēc savas iniciatīvas sastāda spriedumu atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, tiesa spriedumu pamato uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs pārvalda un apsaimnieko daudzdzīvokļu dzīvojamo māju /adrese 1/.

Lietā nav strīda, ka /datums/starp prasītāju un /pers. C/ noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise Nr./numurs/ (lietas 27.-28.lapa). Pamatojoties uz noslēgto polisi, tās darbības periodā no /datums/līdz /datums/, tika apdrošināts dzīvoklis pēc adreses /adrese A/, apdrošinot uguns, dabas stihisko postu, šķidruma vai tvaika noplūdes u.c. riskus ar pašrisku 140,00 EUR apmērā.

Polises darbības laikā dzīvoklis tika appludināts, par ko /datums/dzīvojamās mājas apsaimniekotājs SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sastādīja aktu par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem Nr./numurs/, norādot, ka appludināšana notika sakarā ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas - aukstā ūdens stāvvada plīsuma dēļ. Plīsums notika starpstāvu pārsegumā, kur vizuāli veikt stāvvada apsekošanu nav iespējams. Bez tam, aktā ir norādīts, ka stāvvads dzīvoklī Nr./numurs/ bija aiztaisīts ciet ar rīģipsi uz metāla profila karkasa un bija lūciņa 0,3x0,6, un nebija sasniedzams (lietas 29.-30., 55.lapa).

Pēc bojātā īpašuma apskates un tāmes remonta darbiem pēc appludināšanas sastādīšanas par summu 467,78 EUR, atskaitot pašrisku, prasītājs, pamatojoties uz atlīdzības pieteikumu, izmaksāja appludinātā dzīvokļa īpašniecei apdrošināšanas atlīdzību 327,78 EUR apmērā (lietas 31., 32.-34., 35.-37., 38., 39.lapa).

Lietā ir strīds, vai dzīvoklim /adrese A/, appludināšanas dēļ nodarītie zaudējumi ir cēloniskā sakarā ar atbildētāja neattaisnojamu darbību/bezdarbību, proti, vai atbildētājam ir iestājies pienākums atlīdzināt šos zaudējumus.

Likuma „Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmā daļa (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2018.gada 1.jūnijam) nosaka, ka apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātās summas apmērā pārņem apdrošinātā prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem, izņemot gadījumus, kad ir nodarīts kaitējums personas dzīvībai, veselībai vai fiziskajam stāvoklim.

Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Tātad zaudējumi šīs normas izpratnē ir jebkāds mantas samazinājums, zudums vai bojājums, kā arī citu mantiski novērtējamu tiesību aizskāruma sekas. Savukārt Civillikuma 1771.pants noteic, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesības uz atlīdzību, bet otrajā – uz nodrošinājumu. Pamatojoties uz Civillikuma 1775.pantu, katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina, un saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu, katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Zaudējumu atlīdzināšanas mērķis ir nodrošināt pēc iespējas pilnīgāku tāda stāvokļa atjaunošanu, kas būtu bijis tad, ja aizskārums nebūtu noticis (K.Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata.-Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 237. – 238.lpp.).

Tiesību doktrīnā ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums ir tad, ja vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) zaudējumu nodarītāja prettiesiska rīcība, 2) zaudējumu esamība, 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Izskatāmajos apstākļos zaudējumu atlīdzības pienākuma noteikšanai ir jāizvērtē, vai aukstā ūdens stāvvads ir atzīstams par dzīvokļa īpašnieka īpašumu, vai arī tā ir dzīvojamās mājas ūdens apgādes sistēmas funkcionāli nedalāma daļa, kas ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašumā. Atkarībā no ūdensvada sistēmas mezgla nozīmes, iespējams konstatēt, kuram jāsedz nepieciešamie izdevumi, kas saistīti ar tā uzturēšanu. Bojājumu gadījumā jākonstatē, kam iestājas atbildības pienākums par nodarītajiem zaudējumiem- dzīvokļa īpašniekam, visiem kopīpašniekiem samērīgi ar viņu domājamām daļām, vai dzīvojamās mājas pārvaldītājam.

No SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" /datums/sastādītā Akta par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem Nr./numurs/, redzams, ka aukstā ūdens stāvvada bojājumi radušies iekšējas korozijas ietekmē, kuru nav iespējams konstatēt apsekošanas laikā, jo stāvvads ir aizvērts ar apdari, norādīts, ka atbilstoši MK noteikumiem Nr.907 atbildētājs veic inženierkomunikāciju apsekošanu reizi mēnesī, kuru laikā nav iespējams konstatēt ūdens stāvvada iekšējo koroziju. Stāvvads dzīvoklī Nr./numurs/ bija aiztaisīts ciets ar rīģipsi uz metāla profila karkasa un bija lūciņa 0,3 x 0,6, un nebija sasniedzams (lietas 55.lapa).

Tiesa atzīst, ka aukstā ūdens stāvvads ir dzīvojamās mājas ūdens apgādes sistēmas funkcionāli nedalāma daļa, kas ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašumā. Apdrošinātājs, kas ir samaksājis apdrošināšanas atlīdzību, samaksātās summas apmērā iegūst atprasījuma (regresa) tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumu rašanos, izņemot gadījumus, kad ir nodarīts kaitējums personas dzīvībai, veselībai vai fiziskajam stāvoklim (sk. K. Torgāns. Saistību tiesības. II daļa. Mācību grāmata. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 237.lpp.).

Prasītājs ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību apdrošinājuma ņēmējam par nodarītajiem zaudējumiem, un līdz ar to, minētās summas apmērā prasītāja pārņem apdrošinātās personas prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem.

Dzīvojamu māju pārvaldīšanas likuma 6.pantā noteiktas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības, tās iedalot obligāti veicamajās pārvaldīšanas darbībās un citās pārvaldīšanas darbībās. Saskaņā ar minētā likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta d) apakšpunktu par obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām tiek atzīta dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām, cita starpā, ar to saprotot, dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu. Likuma 6.panta trešā daļa paredz, ka citas pārvaldīšanas darbības

tiek veiktas atbilstoši dzīvojamās mājas īpašnieka gribai un maksātspējai. Pie tām pieder ar dzīvojamās mājas uzlabošanu un attīstīšanu un šim nolūkam nepieciešamo pasākumu ilgtermiņa plāna sagatavošanu saistītās darbības.

Tiesas ieskatā inženierkomunikāciju uzturēšana (saglabāšana) ir cieši saistīta ar ēkas normālas ekspluatācijas nodrošināšanu, kas ir kvalificējama kā pārvaldnieka obligāti veicamā pārvaldīšanas darbība, kas nav atkarīga no dzīvokļu īpašnieku maksātspējas un gribas.

Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 6.punktā noteikts, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs. Saskaņā ar minēto noteikumu 13.punktu, reizi mēnesī veicama inženierkomunikāciju pārbaude apkures sistēmai, ūdensapgādes sistēmai, kanalizācijas sistēmai, ventilācijas sistēmai un klimata iekārtām, gāzes apgādes sistēmai. Bez tam, tiesa ņem vērā, ka mājas pārvaldīšanas process ir nepārtraukta darbība un atbildētājam nepārtraukti bija jākontrolē komunikāciju stāvoklis un par to jāinformē iedzīvotāji.

Atbildētājs paskaidrojumiem ir pievienojis aktu par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu, kas datēts ar /datums/, no kura redzams, ka atbildētājs ūdensvada stāvokli novērtējis, kā apmierinošu (lietas 58.-59.lapa). No lietas materiāliem redzams, ka saliešanas gadījums no bojātā stāvvada konstatēts /datums/(lietas 55.lapa). Atbildētājs nav iesniedzis tiesai pierādījumus, ka līdz /datums/būtu pienācīgi, t.i., reizi mēnesī, apsekojis dzīvojamās mājas inženierkomunikācijas, tai skaitā aukstā ūdens stāvvadu, līdz ar to tiesa secina, ka tas savlaicīgi nav pamanījis apstākļus, kas noveduši pie aukstā ūdens stāvvada bojājuma rašanās un aukstā ūdens noplūdes no bojātā stāvvada. Uz apstākli, ka atbildētājs netika veicis regulāru inženierkomunikāciju, tai skaitā aukstā ūdens stāvvadu vizuālo apskati un novērtējumu, norāda noskaidrotais apstāklis, kas minēts /datums/sastādītā Akta par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem Nr./numurs/, proti, tas, ka dzīvoklī Nr./numurs/ šahta, kurā atrodas stāvvads, bija aizbūvēta ar rīģipsi tādā veidā, ka nav iespējams brīvi piekļūt stāvvadam un to apsekot. Tiesas ieskatā, tas vien apstāklis, ka atbildētājs ir informējis dzīvokļu īpašniekus par ūdensapgādes stāvvadu stāvokli un nepieciešamo remontu, kurš veicams pēc šim mērķim izveidotā uzkrājuma izveidošanas, neatbrīvo atbildētāju no pienākuma katru mēnesi apsekot stāvvadus un nepieciešamības gadījumā veikt to tehnisko apkopi, ar iespēju novērst avārijas situācijas, kam ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu stāvvada funkcijas, novērstu to traucējumus un pēc iespējas ilgāk saglabātu to iepriekšējo stāvokli.

Tiesa uzskata, ka atbildētājs nav ievērojis Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 13.punktā noteikto pienākumu reizi mēnesī veikt stāvvadu apsekošanu. Tādējādi, tiesas ieskatā, atbildētājs pieļāvis bezdarbību, kuras rezultātā nav pamanījis un pienācīgi novērtējis stāvvada stāvokli, līdz ar to nav veicis nepieciešamos darbus, lai novērstu notikušo avāriju. Tiesas ieskatā, avāriju varēja novērst, ja dzīvojamās mājas inženiertehniskās komunikācijas būtu pienācīgi apsekotas un uzturētas pienācīgā tehniskā kārtībā, kas ir atbildētāja kā pārvaldnieka tiešais pienākums.

Tiesa nepiekrīt atbildētājam, ka informācijas sniegšana par nepieciešamību veikt inženierkomunikāciju nomaiņu, būtu pietiekama, lai atzītu, ka atbildētājs ir izpildījis Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otras daļas 1.punkta d.apakšpunktā noteikto pārvaldnieka pienākumu, kā arī nepiekrīt tam, ka pārvaldniekam būtu nepieciešams speciāls dzīvokļu kopības lēmums stāvvadu remontdarbu uzsākšanai.

No Civillikuma 1646.un 1649.pantiem izriet, ka civiltiesiskā atbildība par deliktu (neatļautu darbību) iestājas pat par vieglu neuzmanību, tas ir, par rūpības vai čaklības trūkumu, kāda vispār jāievēro krietnam un rūpīgam saimniekam. Tiesas ieskatā atbildētājs, kā pārvaldītājs, nav pienācīgā kārtā izpildījis obligāti veicamo darbību dzīvojamās mājas /adrese 1/, esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanā, tehniskā apkopē un kārtējā remontā un tādējādi ir pieļāvis prettiesisku rīcību, kas izpaudusies kā bezdarbība, rīkojoties vieglprātīgi un nevērīgi, pienācīgi neapsekojot un tehniskā stāvoklī neuzturot tās pārvaldījumā esošos aukstā ūdens stāvvadus, ir pierādīts viens no zaudējumu atlīdzības priekšnoteikumiem.

Tiesa uzskata, ka ir pierādīts cēloniskais sakars starp atbildētāja bezdarbību attiecībā uz dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju pareizu tehnisku uzturēšanu, apsekošanu un zaudējumiem saistībā ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, tādējādi konstatēti visi zaudējumu atlīdzināšanas pamati un tie ir atlīdzināmi.

Tiesa pilnībā piekrīt atbildētājam, ka tam nav jāiegulda savi naudas līdzekļi stāvvadu remontam. Tomēr atbildētājs nav iesniedzis tiesā pierādījumus, ka dzīvojamai mājai /adrese 1/, nebūtu bijuši uzkrājumi, vai īpašniekiem būtu piedāvāts veidot uzkrājumu remontdarbu veikšanai, bet viņi būtu atteikušies tādu veidot. Turklāt Augstākās Tiesas Civillietu departamenta 09.11.2016. spriedumā civillietā SKC-264/2016 norādīts, ka ārpuskārtas remontam, kura izmaksas sedzamas no saņemtajiem pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumiem, nav nepieciešams īpašs dzīvokļu īpašnieku akcepts, t.i., dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums. Bez tam, arī uzkrājumu nepietiekamība neattaisno pārvaldnieka (atbildētāja) bezdarbību, ievērojot to, ka Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 2.punkts pie obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām ierindo arī pārvaldīšanas darba plānošanu, organizēšanu un pārraudzību, tajā skaitā pārvaldīšanas darba plāna, kā arī uzturēšanai nepieciešamo pasākumu plāna, sagatavošanu un attiecīgā gada budžeta projekta sagatavošanu.

Pie apstākļiem, kad atbildētājam savlaicīgi bija zināms stāvvada stāvoklis, tam bija iespējas organizēt mājas uzturēšanai nepieciešamo finansējumu tā, lai nodrošinātu stāvvada remontdarbu veikšanu. Tādējādi, lai gan obligāti veicamo pārvaldīšanas darbību finansēšana jānodrošina dzīvokļu īpašniekiem, tikai un vienīgi atbildētājs ir tā persona, kurai šie darbi bija jāplāno, jāorganizē to finansēšana un jāizpilda, līdz ar ko tikai no atbildētāja var prasīt atbildību par pieļautās bezdarbības radušām sekām.

Novērtējot minēto, tiesa secina, ka lietā ir konstatēti visi civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumi – zaudējumu esamība un cēloniskais sakars (atbildētāja bezdarbība aukstā ūdens stāvvada neapsekošanā, tehniskās apkopes pienācīga neveikšana un neremontēšana) starp dzīvokļa appludināšanu un konstatētajiem zaudējumiem.

Līdzīgas atziņas par to, ka pārvaldnieka pienācīga pārvaldīšanas pienākumu nepildīšana ir cēloniskā sakarā ar avārijas situācijas rašanos un zaudējumu nodarīšanu citam dzīvokļa īpašumam, ir paustas vairākos tiesas spriedumos (sk. 15.02.2018. Kurzemes apgabaltiesas spriedums lietā Nr.C30490616, 16.10.2019. AT Senāta Civillietu departamenta spriedums lietā C30490616, SKC-248/2019.).

Atbilstoši likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmajai daļai, prasītājam ir prasības tiesības pret atbildētāju, ja prasītājs ir izmaksājis Apdrošinātai personai - dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību un šādā veidā prasītājs ir cietis zaudējumus.

Saskaņā ar Civillikuma 1786.pantu, zaudējumu summu veido bojāto lietu atjaunošanas vērtība.

Lietas materiāliem pievienota AAS "BALTA" sastādīta tāme par dzīvokļa Nr./numurs/, /adrese 1/, remontam nepieciešamajiem izdevumiem, pēc kā vadījies prasītājs, izmaksājot dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību (lietas 35.-37.lapa).

Iebilstot pret tāmi, atbildētājs rakstveida paskaidrojumā norādīja, ka tā nav noformēta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.916 "Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība", jo uz tāmes nav visi nepieciešami rekvizīti, līdz ar to dokumentam nav juridiska spēka atbilstoši "Dokumenta juridiskā spēka likuma" 1.panta otrajai daļai, 4.panta pirmajai daļai. Prasībā nav noradīts appludināšanas datums un sastādītā tāme nav saskaņota ar atbildētāju. Bez tam, paskaidrojumos norādīts, ka prasītājs, izmaksājot atlīdzību, ļoti paviršī izvērtēja pieprasīta zaudējuma nodarīšanas apstākļus un atlīdzinājuma apmēru, turklāt vispār nevērtējot zaudējumu vērtējuma samērojamību ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā. Atbildētājs uzskata, ka zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar /datums/Aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem norādītiem bojājumiem. No Akta izriet, ka bojāts rīģipša un dekoratīva apmetuma krāsojums 1,3 m^2 kopplatībā, citi bojājumi nav konstatēti. Remonta

izmaksa bez pašriska 327,78 EUR ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar dzīvokļa stāvokli pirms remonta. Atbildētajam nav jāuzlabo dzīvokļa stāvoklis.

Tiesa šos atbildētāja iebildumus uzskata par nepamatotiem. Pirms prasības iesniegšanas tiesā atbildētājs nav cēlis nekādus iebildumus pret sastādīto tāmi. Bez tam, bojājumu novēršana, veicot remontdarbus tikai bojātajās un aktā konstatētajās platībās, nav iespējama, jo apdrošināšanas uzdevums ir atjaunot bojāto īpašumu tā iepriekšējā stāvoklī, kas nozīmē arī telpas krāsojuma homogēnuma (vienmērīguma) un materiālu saglabāšanu, ievērojot tehnoloģiskās iespējas un īpatnības. Prasītājam nav pienākums pieaicināt atbildētāju zaudējuma novērtēšanai (2016.gada 19.septembra Rīgas apgabaltiesas spriedums civillietā C30639015).

Tiesa, izvērtējot aprēķinu, vadoties no loģikas likumiem un dzīvē gūtiem novērojumiem, secina, ka aprēķins veikts, balstoties uz vidējām materiālu un darba spēka cenām Latvijā. Lietā nav strīda, ka aukstā ūdens noplūdes rezultātā tika bojāts rīģipša un dekoratīva apmetuma krāsojums 1,3 m^2 kopplatībā, tādēļ tiesas ieskatā ir apmierināma prasība, kas saistīta ar sienu un griestu remontu.

Civillikuma 1753.pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu vai uz likumu. Dotajā gadījumā starp lietā iesaistītajām pusēm nepastāv Civillikuma 1756.pantā norādītie priekšnosacījumi, kas būtu par pamatu piedzīt likumiskos procentus par prasībā norādīto laika periodu, līdz ar to, tiesa atzīst, ka prasība daļā par likumisko procentu piedziņu par laika periodu no 03.08.2018. līdz 27.06.2019. 17,58 EUR ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un atbilstoši Civillikuma 1765.pantam prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus, ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja fiksēto maksu saskaņā ar sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā 103,30 EUR, tas ir par nepieciešamo dokumentu izprasīšanu, kopēšanu, prasības pieteikuma sagatavošanu, nosūtīšanu. Prasītājs uzskata, ka atbildētāja pienākums ir ne tikai segt zaudējumus, kas saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, bet arī zaudējumus, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas administrēšanu tiesvedības procesā.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs uz savstarpēja līguma pamata ar pilnvaroto personu ir samaksājis tam iepriekš nolīgtu atlīdzību par juridiskās palīdzības sniegšanu.

Civilprocesa likums nosaka kārtību, ka lietu ved pats prasītājas vai viņa pilnvarots pārstāvis. Civilprocesa likuma 44.pants paredz ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu, ja izdevumi veikti advokāta palīdzības samaksai. Tiesa norāda, ka Civilprocesa likums neparedz izdevumu par juridiskās palīdzības saņemšanu jebkurai personai atlīdzināšanu (skatīt arī Satversmes tiesas 2014.gada 7.februāra spriedums lietā Nr.2013-04-01).

Tiesa atzīst par nepamatotu prasītāja viedokli, ka zaudējumi, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas administrēšanu tiesvedības procesā būtu jāpiedzen no atbildētāja. Minētie izdevumi nav arī uzskatāmi par prasītāja zaudējumiem.

Vladimirs Bukovskis ir norādījis, ka: „Jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. (..) apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām" (sk. V.Bukovskis. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga, 1933, 421.lpp.). Arī Augstākās tiesas Senāta judikatūrā atzīts, ka materiālo tiesību normas nav piemērojamas strīdos par izdevumu atlīdzību, kas radušies, pusei pilnvarojot pārstāvi lietu vešanai (sk. Augstākās tiesas Senāta 2000.gada 11.oktobra spriedums lietā Nr. SKC-466, 2009.gada 21.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-6, 2011. gada 6. aprīļa spriedums lietā SKC-143/2011).

Tiesa atzīst, ka pamatots ir atbildētāja rakstveida paskaidrojumos norādītais arguments, ka pārstāvības vai parāda piedziņas tiesības piešķiršana ir tikai un vienīgi prasītāja iniciatīva, kuram pamatojums un nepieciešamība nav apstiprināta ne ar vienu dokumentu vai normatīvo aktu.

Ievērojot minēto, prasītāja prasījums par fiksētās maksas, saskaņā ar sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 103,30 EUR apmērā piedziņu nav pamatots un ir noraidāms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami tiesas izdevumi-samaksātā valsts nodeva 70,00 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu- desmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 39., 41., 93., 96., 190.-195., 204.[1], 250.[25], 250.[27]pantu, tiesa
nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, labā izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību 327,78 EUR, tiesas izdevumus- valsts nodevu 70,00 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 EUR, kopā 401,08 EUR (četri simti viens *euro* 08 centi).

Atzīt prasītāja apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, tiesības saņemt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, likumiskos procentus - 6%(seši procenti) gadā no nesamaksātās galvenās zaudējumu summas 327,78 EUR (trīs simti divdesmit septiņi *euro* 78 centi) par laiku no dienas, kad beigsies tiesas noteiktais termiņš sprieduma labprātīgai izpildei līdz sprieduma izpildei, nepārsniedzot likumā noteiktos ierobežojumus likumisko procentu samaksai.

Naudas summa pārskaitāma prasītāja- apdrošināšanas akciju sabiedrības „BALTA", pilnvarotā pārstāvja sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, akciju sabiedrības „Swedbank", kontā Nr. LV61HABA0551008868793.

Noraidīt prasītāja prasījumu par fiksētās maksas saskaņā ar sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 103,30 EUR apmērā un likumisko procentu par laika periodu no 2018.gada 3.augusta līdz 2019.gada 27.jūnijam 17,58 EUR apmērā piedziņu no atbildētāja.

Noteikt atbildētājam sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei- desmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kas noteikta 2020.gada 19.oktobrī, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rēzeknes tiesā Balvos, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Spriedums pieejams tiesas kancelejā 2020.gada 19.oktobrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja J.Kamiševa